

EESTI, EESTI KEEL JA EESTI MEEL

Mu koduke on tilluke, kuid ta on armas minule...

VIRON SYMBOLIT

Sini-musta-valkoinen lippu
(sini-must-valge lipp)

Savupääskynen
(suitsupääsuke)

Ruiskaunokki
(rukkilill)

Viron vaakuna
(Eesti vapp)

Minu isamajakene
linnupesa sarnane,
sest ma nagu linnukene
igatsen ta järele.

tammi
(tamm)

Viron kansallispuuku
(Eesti rahvariided)

silakka (räim)

kalkkikivi
(paas)

Häid jõule ja head uut aastat!

Viron perinteinen jouluruoka: juhlapöydän itse oikeutetut herkut ovat verimakkara (verivorst), sianpaisti (seapraad), haudutettu hapankaali (hautatud hapukapsas) ja syltty (sült).

Tiesitkö, että...

- Viro ei ole koskaan ollut kuningaskunta, vaikka Viro on ollut osa Tanskan 1219 - 1241, Saksan 1561 - 1572, Ruotsin 1611 - 1632 ja Venäjän 1894- 1917, 1940 - 1991 valtakuntaa
- Viro kuuluu maailman pienimpien valtioiden joukkoon eli hieman alle puolet Lapin läänistä
- hieman alle puolet Virossa on metsämaata, joita Euroopassa ei ole juuri muualla säilynyt
- viidennes Viron pinta-alasta on soiden ja suometsien peitossa (suhteellisesti enemmän soita maailmassa on vain Suomessa)
- Virossa tavataan useita muualla Euroopassa sukupuuttoon kuolleita tai uhanalaisia kasvi- ja eläinlajeja
- melkein 10% Viron pinta-alasta on luonnonsuojelualueita
- Tallinna on yksi koko Euroopan parhaiten säilyneimmistä keskiaikaisista kaupungeista
- Viron pääkaupunki Tallinna perustettiin jo keskiajalla
- Tarton yliopistokaupungissa on oma mystinen "Tarton henki"
- maassa asuu hämmästyttävän paljon pieniä, mutta innokkaasti kulttuuriaan vaalivia kansallisia vähemmistöjä
- virolaisten perusluonne on muovautunut maan historian ja luonnon mukaiseksi
- Viron pitkät ja pimeät talvet suosivat omiin ajatuksiinsa paneutumista ja niukkasanaisuutta
- viron vanhan kansan tarinat ja laulut, peräti 1 300 000 sivua, ovat vaikuttaneet nykyajan kaupunkilaisen arvomaailmaan
- virolainen on jääräpäinen, eikä kunnioittaa ketään pelkästään yhteiskunnallisen aseman vuoksi
- virolainen on vahvasti sitä mieltä, että oma neuvo on kullankallis
- virolaisten huumori on itseironinen
- "siellä, missä on neljä virolaista on viisi puoluetta"
- "virolainen tekee suurimmatkin tyhmyydet preussilaisella täsmällisyydellä"
- maailman jokaisessa satamakaupungissa voi tavata vähintään yhden virolaisen
- juhannus ja joulukuu ovat virolaisten tärkeimmät juhlapäivät
- valtiollisista juhlapäivistä tärkein on 24. helmikuuta, silloin juhlietaan Viron itsenäisyysjulistusta vuodelta 1918.

- viro on suomalais-ugrilainen kieli siinä missä suomi ja unkarin
- viroa puhuu äidinkielenään hieman alle 1,1 miljoona ihmistä; viro on siis yksi maailman pienimmistä kielistä
- virolaiset puhuvat monia vieraita kieliä
- suomalaiset pärjäävät Tallinnassa hyvin myös äidinkielellään
- virossa ja suomessa on paljon yhteisiä sanoja, mutta ☺
- sanat ovat monesti samat, mutta merkitykset ovat parhaimmillaan kääntyneet jopa pääläelleen; siksi viro kuulostaa suomalaisesta niin hauskalta
- ensimmäinen vironkielinen kirja ilmestyi v. 1525
- viron kielessä on 14 sijapäätettä, kielestä puuttuvat kieliopillinen suku ja artikkelit
- viron oikeinkirjoitus poikkeaa suomesta jo aakkosista lähtien
- viron yhdeksäs vokaali on Ö, esim. sanassa hauaööüudused ("hautayön kauheudet")
- virolaisia kutsutaan laulukansaksi, Viro tunnetaan maailmalla vankasta kuorolauluperinteestään
- viron kansanlaulukokoelmat ovat määrällisesti maailman toiseksi suurimmat heti Irlannin jälkeen

Minisanastoa Viron-matkalle:

Tere päevast! Tere hommikust!	Hyvää päivää! Hyvää huomenta!
Tere õhtust! Tere, tere!	Hyvää iltaa! Terve, terve!
Nägemiseni! Head aega!	Näkemiini! Heippa!
Head ööd!	Hyvää yötä!
Rõõm teid näha!	Hauska nähdä teidät!
Palun (olge head)! Vabandage!	Olkaa hyvä! Anteeksi!
(Suur) aitäh!	(Paljon) kiitoksia!
Palju tänu! Tänan!	Paljon kiitoksia Kiitos! (oikeastaan kiitän)
Kuidas käsi käib? (Tänan) hästi!	Miten menee? (Kiitos) hyvin!

SAVASTOPELIT: ENGLANTI-VIRO
<http://www.digitaldialects.com/Estonian.htm>

Minu lugu.

Minu nimi on Thomas Gräsbeck. Ma olen sündinud Turus 1998. aastal. Minu ema on sündinud Kuressaare linnas, Saaremaal ja isa Soome Turus.

Ma õpin oma emakeelt, sest siis ma võin Eestis inimestega suhelda. Tahan seda keelt väga hästi osata, sest mu ema on eestlane.

Turus meeldib mulle kõige rohkem Turu saarestik. Eestis meeldivad mulle kõige rohkem inimesed, söök ja Saaremaa! Ma räägin eesti keelt emaga ja rootsi keelt isaga. Kui aga keegi räägib koolis minuga soome keeles, siis ma vastan talle ka soome keeles. Näiteks õpetaja Iriinale.

Hyvää tietää!

Viron kielen erikoisuuksia

Vaikka et osaisikaan viroa, voit tutustua seuraavien rivien avulla viron kielen erikoisuuksiin.

1. Viron kieli on päässyt Guinnessin ennätysten kirjaan sanalla **jää-äär** (suom. jäään reuna, jään ääri). Samanniminen oli myös Tartosta kotoisin oleva suosikkiryhtye. Virossa löytyy muitakin neljän saman peräkkäisen vokaalin yhdyssanoja, mm. **kuu-uuriija** (suom. kuun tutkija)
2. Kolmen saman peräkkäisen konsonantin sanoja ovat mm. **kokkki** (suom. kokkikin) ja **kukkki** (kukkokin)
3. Ennätysellinen sanansisäinen viiden konsonantin yhtymä esiintyy sanassa **vintsklen** (suom. heitteledin, viskelehdin)
4. Viron kielellä on mahdollista myös muodostaa lauseita, jotka tarkoittavat samaa etu- ja takaperin luettuna, esim. aias sadas saia (suom. puutarhassa satoi vehnäleipää).

Älä astu sudenkuoppaan!

Tutustu viron kielen riskisanoihin (yhteensä lähes 2000 riskisanaa), jotka suomalaisen korvissa kuulostavat ihan tutuilta sanoilta, mutta kätkevätkin taakseen hauskoja ja vähemmän hauskoja merkityksiä. Ole siis tarkkana, ettet astu sudenkuoppaan!

Viron- ja suomenkielinen sana ja vironkielinen merkitys

lahja	.....laiha
hallitus	.....home
maja	.....talo
siunata	.....kirota
Taru	.....mehiläispönttö
Pori	.....kura, loska
kassi	.....kissaa
koristaja	.....siivooja
ruumid	.....huoneet
vaim(o)	.....haamu, kummitus, henki, sielu
maha	.....maahan, alas
kübar	.....(kypärä) hattu
edel (etelä)	.....lounas, lounainen
edev (etevä)	.....koketti, turhamainen
sulanen (sulhanen)	.....renki
ori	.....orja
appi	.....apua!
ämma	.....änopin
huvitav	.....mielenkiintoinen
riisuda	.....haravoida
munakas	.....mukulakivi
viiner	.....nakkimakkara
pulmad	.....häät
paras	.....söpiva
pisim	.....pienin
halba	.....huonoa
hakkaja	.....reipas
raiskaja	.....tuulaaja
napakas	.....höperö
ase	.....sänky
kalju	.....kallio

Runovertailu

MINU ÕPETAJA

Minu õpetaja koolis
kõige parem ta,
Tähti õpetas meid tundma,
kirjutama ka.

Hoolt ja vaeva meie pärast
palju tundma peab,
meie murest, meie rõõmust
ikka kõike teab.

Kui ma ükskord suureks kasv,
arstiks õpin siis
tal ma esimeseks kingiks
imerohu viin.

MINUN OPETTAJANI

Opettajani koulussa
on kaikkein paras,
hän opetti aakkosia
ja myös kirjoitusta.

Meidän takiamme huolta
ja vaivaa hän näkee kovasti,
murheistamme, iloistamme
hän kaiken tietää.

Kun kerran kasvan isoksi
ja luen lääkäriksi
ensimmäiseksi lahjaksi
vien hänelle ihmerohtoa!

<http://mai.moped.fi>